

**EL LLIBRE
DE LA SETMANA**

El tràgic escàndol de la vida imperfecta

PERFIL

PUBLICATS ENTRE EL 2009 I EL 2011, ELS SIS VOLUMS DE 'LA MEVA LLUITA', DE KARL OVE KNAUSGÅRD, SUMEN MÉS DE 3.500 PÀGINES I HAN ESTAT UN ÈXIT DE CRÍTICA I DE PÚBLIC DESCOMUNAL. EN CATALÀ ARRIBA EL SEGON TÍTOL, 'UN HOME ENAMORAT'

PERE ANTONI PONS

Un home enamorat és el segon volum de la sèrie de sis llibres, titulada *La meva lluita*, amb què el noruec Karl Ove

Knausgård narra –explora, fa la dissecció, analitza– la seva vida. Publicats entre els anys 2009 i 2011, els sis volums consten, en total, de més de 3.500 pàgines, i han estat un èxit de crítica i de públic descomunal.

En un passatge d'aquest segon volum, Knausgård diu que “buscar alguna cosa diferent és l'única obligació de l'escriptura”. ¿El que ell ha escrit és diferent o insòlit? No gaire, la veritat. Una altra qüestió pertinent té a veure amb la naturalesa autobiogràfica d'aquests llibres. Si fossin de pura ficció, és a dir, si no comptessin amb el suplement d'intensitat i de morbo que sol anar aparellat amb la literaturització sincera de la realitat, ¿haurien tingut l'èxit que han tingut?

Diria que tampoc. Ni per l'estil de la prosa –robust sense brillantors–, ni per les experiències que s'hi expliquen –d'una normalitat rutinària, a penes singular–, ni per la veu narradora –d'una gravetat honesta però àrida–, *Un home enamorat* no resulta particularment formidable. Potent, sí que ho és: molt. Extraordinari, no. I, amb tot, la impressió final, després d'haver-ne devorat les 685 pàgines, és la d'haver tingut a les mans un llibre especial. Un llibre seriós i important que tracta sense concessions temes seriosos i importants.

Al començament del llibre, juliol del 2008, trobem Karl Ove Knausgård casat i ja amb tres fills, immers en una vida tediosa però desbordant –les crispacions de parella, la intenció relacionada amb les criatures–, una vida en què ell fa de “mestre de casa” i en què les tasques domèstiques funcionen com forats negres que xuclen total l'energia creativa i qualsevol aspiració de profunditat intel·lectual. A més, viu a Estocolm, i, com que és un noruec liberal conservador, mig sociofòbic i rematadament individualista, no se sent gens còmode en una societat sueca que li sembla neuròticament quadriculada i primmirada.

En un passatge, Knausgård constata la plaga de crisis de mitjana edat que afecta els homes del seu voltant, que de cop embogeixen “de desesperació” i prenen decisions dràstiques quan s'adonen que la vida vulgar que ara porten és la que portaran fins al dia que es morin. Knausgård es reconeix en aquest terror, però en comptes de partir a fer la volta al món o de buscar-se una amant jove, es proposa d'escriure una obra magna. És així que cal llegir *Un home enamorat*, i segurament, també, tota *La meva lluita*: com un intent d'evar i in-

UN HOME ENAMORAT

KARL OVE KNAUSGÅRD
L'ALTRA TRADUCCIÓ D'ANNA LLISTERRI
680 PÀG. / 24,90 €

suflar substància existencial a una vida monòtona, absorbent en les seves minúcies. Tot i que no ho diu, Knausgård sap que la dona i els fills fan que la vida sigui feliç, però que només la literatura pot fer que la vida tingui sentit.

Després d'introduir-nos en la seva vida present, Knausgård torna enrere, fins a principis del 2000, i emprèn la reconstrucció –tan minuciosa i exhaustiva que per força ha hagut de recórrer a la imaginació i als records inventats– del que ha estat la seva vida en la trentena: les dificultats per fer una segona novel·la després de l'èxit de la primera; l'enamorament de la Linda, el seu festeig tortuós i la seva història d'amor complicada –Ingmar Bergman a ritme de Tom Waits–; les relacions amb els seus pocs amics, el més interessant dels quals és en Geir, l'escriptor fracassat i lúcid però alegre...

El més destacable de tot el llibre, en tot cas, és el retrat que Knausgård fa d'ell mateix. Amb una severitat implacable, sovint descarnadament autopunitiva, es presenta com un home tímid, hipersensible, quasi fet malbé per les inseguretats, víctima de tota mena d'aprensions i de vergonyes. Té una percepció tan insatisfactòria de qui és, i una concepció tan exigent del que hauria de ser –“jo només volia ser una persona decent”–, que només en el frenesí de l'escriptura, “aquell indret maníac, solitari i feliç”, se sent protegit i redimible.

Més enllà de certs passatges tediosos i d'algunes escenes prolixes, l'assumpció valerosa i l'exposició sense embuts d'aquest puritanisme existencial –les coses haurien de ser perfectes i és un escàndol tràgic que no ho siguin– és el que carrega de veritat i de força *Un home enamorat*. ♦

"TOT I QUE NO HO DIU, KNAUSGÅRD SAP QUE LA DONA I ELS FILLS FAN QUE LA VIDA SIGUI FELIÇ, PERÒ QUE NOMÉS LA LITERATURA POT FER QUE LA VIDA TINGUI SENTIT"

JUAN MARTIN MISIS / EFE

Dos fènixs en un incendi

VÍCTOR OBIOLS

Pere Gimferrer, ja fa uns anys, parlava de “la bellesa llampeguejant, majestuosa i ombrívola” dels versos de Francesc Fontanella. Amb el seu afuat olfacte i sempre a punt, flairava alguna cosa en el poeta barroc que no trobava enlloc més. En algun moment d'impaciència hom pot recordar aquella famosa sentència de Ferrater quan, en la seva “poètica”, tot lloant la poesia del XV, afirmava, més o menys, que la lectura i gaudi dels medievals no li feia enyorar les masses verbals incontinents que el Renaixement havia posat en circulació. Les for-

mes emprades per Fontanella, tot i ser clarament del XVII, exemple de Barroc català, no deixen de ser-ne hereves llunyanes. Però en canvi alguna cosa ens diu que Ferrater hauria celebrat com el primer la “canonització” de Fontanella. Un poeta que adapta la mitologia purament bucòlica feta de nàiades, nimfes i pastorets a la geografia nostrada (el Tibidabo, el Besòs i el Llobregat), que és capaç de dreçar un to elegíac tan punyent com el del sonet *A la mort de Nisse* (el més conegut, potser: “Oh dures fletxes, de mon fat rompudes...”) –ja present a la polèmica antologia de Molas-Castellet– o que compon jocosament romanços adreçats a les seves bones amigues, les mon-

ges del convent dels Àngels, per no esmentar l'erotisme que traspuen moltes peces amoroses, o el popularisme irònic de la *Lletra que féu Fontano en lo últim del siti de Barcelona l'any 1652*, no podia desplaure al geni de Reus.

Edició impecable

Aquesta edició a cura de Pep Valsalobre –que s'ocupa de la sucosa introducció–, Eulàlia Miralles i Albert Rossich és una mostra exemplar del que pot produir la filologia catalana actual, a l'altura de la millor tradició de la crítica textual internacional. Un lector contemporani no pot demanar més: l'edició acurada i amb profusió de notes d'un poeta d'un altre

O HE DE MORIR O HE D'AMAR
FRANCESC FONTANELLA
EMPÚRIES
224 PÀG. / 17 €

temps, que escriu amb una llengua i una retòrica que no és la d'ara, i que li és servit perquè pugui llegir-lo amb ple aprofitament. Aquesta és la feina impagable del filòleg competent. Encara recordo una ressenya a l'*Avui*, devia ser cap al 1980, de Jaume Pont, on comentava en termes d'elogi un llibre, *Una poètica del Barroc: el Parnàs català*, d'Albert Rossich. Ja fa 35 anys. Avui és amb orgull que podem celebrar aquesta nova edició, a pesar del paper, que recorda aquell que de petits en deien El Elefante: proveu de subratllar amb llapis... Però el que més importa és la teca: poetes, amants de la feina ben feta, lectors de poesia en general, no us ho perdeu! ♦